

in disputando non possunt convincere illos, et nisi subyeneritis, omnes iterum ad paganismatem revertemur, quia nescimus quid credere debeamus. Respondens Achatius dixit : *Ego non possum verbis contendere ; quia diu est, ex quo disputare, vel syllogismos legere, desivi.* Isti autem ab infantia usque nunc hoc studuerunt. Et magister gentium praecepit discipulo, dicens : *Noli verbis contendere : ad nichil enim utile est, nisi ad subversionem audientium.* Propterea necesse est converti ad Deum, ut ipse ostendat quis rectius credat, et si vult salvam fieri Ecclesiam suam. Tunc interrogavit si esset in vicino aliquis locus, ubi Deus virtutem ac signa per aliquem demonstraret. Dixeruntque ei, quod sancta Euphemia virgo miracula demonstraret frequenter in his qui per ejus suffragium Deum peterent, quasi millaria duo a civitate. Abiit imperator cum omni synodo. Cumque pervenissent illuc, praecepit ille Achatius aperire sepulcrum ejus. Quod cum aperuissent visa est jacere quasi dormiens in lecto. Venitque rex, et osculatus est eam in pectore et episcopi, atque omnis populus. Hoc factio, praecepit prefatus vir episcopis et monachis, ut scriberet unusquisque fidem suam et sugillaret. Quod cum fecissent, posuit eas praeditus vir supra pectus ejus vidente rege et episcopis ac haereticis. Quo facto, exierunt omnes de basilica, et clausæ sunt omnes in gyro, et sigillatae de annulo regis, et episcoporum, atque haereticorum. Dixitque Achatius ad omnem cœtum : *Jejunate et orate per tres dies in circuitu basilicæ, ut ostendat nobis Dominus quorum fides beneplacita habeatur.* Fecerunt ita ut præceperat. Die autem tertia, dixit Achatius episcopis et haereticis : *Videte diligenter sigilla ve-*

Astra si salva sunt, ne postea aliqua dubitatio habeatur. Responderunt episcopi et haeretici : *Salva sunt signacula nostra, quia per vices tam nostri quam illorum in die ac nocte vigilaverunt.* Quodcumque nobis Deus ostenderit, absque dubitatione credamus nec contradicemus. Tunc aperuerunt januas, et pervennero ad sepulcrum virginis, et viderunt quod unam chartam haberet de pectore suo elevatam, et super os suum missam, ac compressis manibus depositaretur ; aliam autem quasi corrosam a soricibus minutam sub pedibus calcabat. Non tamen cognoverunt quæ una esset et quæ altera. Dixitque Achatius ad cœtum : *Videtis quia unam fidem osculatur per quam ipsa salva facta est, aliam calcat sub pedibus ? Quid vobis videtur ? Responderunt omnes : Illi fidei omnes nos subjecimus, quam ipsa osculatur. Elevatisque manibus ejus desuper charta apparuit esse charta episcoporum, et illa haereticorum corrosa.* Quod vi-dentes omnes glorificaverunt Deum, et corroborati sunt in fide sua. Haeretici quoque hæc videntes, procerunt se ad pedes Achatii, et crediderunt sicut in charta integra invenerunt ; et egerunt penitentiam ab errore suo. Postea vero reduxerunt illos homines ad loca sua, et illum primum recluserunt in ergastulo suo, sicut fuerat ; et illum alterum dimiserunt in solitudine sua et salvavit Dominus Ecclesiam suam ab errore persidorum. Quod et nos filii Ecclesiæ orare debemus ut Deus omnipotens eam custodiat usque in finem sæculi inconcussam et incontaminatam ut absque macula et ruga occurrat in die judicii. Quod annuere dignetur, qui pro ea effudit sanguinem suum Dominus noster Jesus Christus, qui vivit et regnat in secula sæculorum. Amen.

CHRISTIANI DRUTHMARI

CORBEIENSIS MONACHI

EXPOSITIO BREVIS IN LUCAM EVANGELISTAM.

(Bibl. vet. Patr. ibid.)

Lucas ipse consurgens causa scribendi Evangelium, ne pseudo-evangelistis esset facultas prædicandi falsa, sub nomine duodecim apostolorum falso fuisse Evangelia conscripta, quod David in viginti quatuor sortes divisit sacerdotes cum Levitis, et familiis, et octava sors Abia, ut præco Novi Testamenti monstraretur. *Justi ante Dominum.* Non est justus ante Dominum, si justitia non ex mentis simplicitate formetur. Prius mandatum, posterius justificatio. Cum judicamus congrue, canere Domini justificationes videmur. Laus a genere, a moribus, ab æquitate, ab officio, a mandato, a justificatione. *Et sorte exit.* Non tunc incensum erat ponendum; sed prisca sorte cum invicem Abia succederet in ipso anno. Incensum autem deferti decimo die septimi mensis expiationis, sive propitiationis, qui aliquando in Septembri, aliquando in Octobri occurrit, propter varium cursum lunæ. Corda patrum convertit in

filios. Prudentia justorum est, non de legis operibus justitiam præsumere. Taciturnitas, et signum, et pena incredulitatis fuit. Angeli cum ad nos mittantur sic exterius implent ministerium, ut tamen nunquam desint interius per contemplationem : quia circumscriptus non est. *Post hos dies.* Videlicet officii Zacharie. Post diem expiationis, mutatio fiebat sacerdotii. Aliter : per Zachariam sacerdotium Judæorum, per Elizabeth legis sterilitas, quia nihil ad perfectum adduxit. Et licet Moysi temporibus et deinceps effloruerit, in adventu tamen Domini quasi senectute confecta erat. Sacerdotium Dei secreta cognoscit. Hebetes foris stant, et quinque mensibus occultant; quia legifer per quinque libros mysteria Christi per ænigmata annuntiat, vel lex Christi dispensatiouem in quinque ætatibus præfigurat. *Eros pater ejus Joseph :* Opinionem vulgi expressit. Et multi adoptant, quos filios vocant. *In signum cui*

contradicetur. Nam de secta hoc notum est, quia ubique ei contradicitur. *Lapis offensio nis, ut revolentur et multis.* Incertum erat, qui *Judeorum gratiam Christi recipere*, qui respuere vellent Anna vehe-
randae conversationis dignæ ætatis dicitur nūsse Christo testimonium dare, et Ecclesiam significat. Numerus annorum viduitatis quo peregrinatur in saeculo, septies duodeni, octoginta quatuor sunt: septem ad hujus saeculi cursum, duodecim ad perfectionem apostolicæ doctrinæ pertinent. Quisquis totius vitæ sua tempus apostolicis manciparet curat institutis, octoginta quatuor annis Domino servit. Per septem quos cum viro suo manserat, Dominicæ incarnationis tempus signatur, quia per septem perfectio significatur. Anna, *gratia Dei*; Phanuel, *facies Dei*; Aser, *beatus*; et octavus in ordine nascendi. *Reveri sunt in Nazareth.* Praetermisit Lucas quod dixit Matthæus, Dominum ex Ægypto deportatum. *Sapientia et gratia Dei.* Sapientia secundum carnem, quia in eo habitat plenitudo divinitatis corporaliter. Gratia ut dicit Joannes: *plenum gratia et veritate*: quod Lucas sapientiam dicit: *Et ibat in Pascha.* Lucas recte vitulo assimilatur, qui de Zacharia narrat. Maria ad templum mittit Dominum cum hostia: Joannem similiter non cum parentibus, et post laudantes Deum discipulos in templo. *Sed cum esset annorum duodecim Christus.* Ubi tempus affuit utramque suam naturam cœpit aperire, ne parvuli erubescant discere a senioribus, Deus au scultare voluit homines, ne infirmi docere audeant, non docuit usque ad trintia annos. *Stupebant super prudentia.* Quia ætatem parvam videbant. Quasi homo interrogabat seniores, quasi Deus respondit: quod seniores et docti mirarentur. *Jesus sapientia, etate et gratia proficiebat.* Aetas ad carnem, sapientia ad animam, gratia ad intelligentiam naturalem, quæ concessa est causa rationis. Herodes et fratres ejus, filii alterius Herodis, inter quos et ipsum Herodem, Archelaus frater eorum decem annos regnavit. Anna ante, Caiphas ipso anno quo Dominus crucifixus est. *De lapidibus filios Abrahæ.* De quibus Paulus: *Si autem vos Christi, ergo semen Abrahæ estis. Securis,* Christus qui retinetur ex manubrio, incidit ex divinitate. *Arbor,* genus humanum. Videtur quod circa tempus nativitatis Domini pax per duodecim annos fuerit, ut completeretur quod propheta dixit: *Conflabunt gladios suos in vomeres, et lanceas suas in falces:* ut apostoli per orbem ire possent. Prima descriptio quæ orbem terræ totum descripsit, vel certe primo coepisse, quando Cyrius Syriam venit. Augustus, Christum; consules, predicatorum. Denarius pro decem nummis de ære solvebatur quod significat decalogum. *Securis ad radices,* quando tota simul progenies tollitur. *Qui habet duas tunicas.* Per hæc quod tunica plus est necessaria quam pallium, præcipitur ut etiam valde necessaria cum proximis partiamur. *In igni.* Hoc est in purgatione sanctificationis et probatione tribulationis. Etiam Spiritus sanctus ignis nomine. Unde dicitur: *Baptizabimini Spiritu sancto.* Per paleam, justi examinis discretio.

A Per aream Ecclesia. Paleam, isti qui mysteriis imbuntur dñi viris: zizanii, qui non dignantur audire divina mandata. Joannes Baptista figuram legis tenet. Cœlum apertum propter nos; et propter nos Spiritus sanctus, et reliqua. *In te placitum meum constitutus.* Hoc est per te gerere quod mihi placet, quia hunc non creasse pœnituit. Tricennalis, et a fide sanctæ Trinitatis et operatione decalogi, triginta cubitorum funiculus erat, qui mare ambigebat, et sex metretas capiebat. Joseph trigesimo anno de carcere educitur. David trigesimo anno rex constitutus. Ezechiel trigesimo anno apertos cœlos vidit. Tabernaculum longitudine triginta cubitos habuit.

Jacob et Heli fratres fuerunt, mortuo Heli, Jacob in uxore generavit Joseph. Matthæus per quadraginta duas generationes præsentis saeculi significat laborem Ecclesiæ. Lucas autem per septuaginta septem a Christo usque ad Deum ascendens, significat ascensuram Ecclesiam post baptismum et remissionem peccatorum ad cœlum. In generationibus Matthæi nostrorum susceptio peccatorum a Christo. In Lucæ generationibus oblivio peccatorum a Christo. Et ille descendens, iste ascendens. Et Lucas de Septuaginta editione sumpsit hanc generationem, Enoch in septuagesimo loco, ut significet qui spiritualiter decalogum impleverint transferendos in requiem. *Non tentabis.* Suggerebatur enim tanquam homini, ut signo aliquo exploraret ipse quantum esset: id est quod multum apud Deum potest: quod viciose fit cum fit. *Usque ad tempus.* Postea enim accessit non tentatus, tribus fraudibus expositis, omnem tentationem dicit esse consummatam, quia videlicet his omnium vitiorum origines amplectentur, ut Joannes ait: *Omne quod in mundo est concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorum, et superbia vita.* Et in Evangelio, tribus seculum negotiis ab æterna vita excluduntur. Primus pro villa, secundus pro bobus, tertius pro uxore. Uxor appetitus, sicut et gula ad concupiscentiam carnis pertinet. Villæ emptio pro avaritia ad superbiam vitæ respicit; probatio ad curiositatem, quæ est vana gloria. Ad quod Dominus triplici telo armari jussit: ut jejunio contra concupiscentiam carnis; eleemosyna contra avaritiam; precibus jactantia pellatur. In secundo libro Josephus repetit ea quæ ante Dominus ante traditionem fecit, scilicet primo anno; alii de secundo.

Virtute Spiritus. Signa miraculorum dicit. Primo Dominus virtutum signa monstravit per sapientiam. Praeceptum Judæis fecerat: *Vacate et videte.* Et domus synagoga dicebatur. Unctus est in Jordane præ participibus suis, oleo spirituali et virtute cœlesti. Diem retributionis, quo filius hominis venturus est in gloria. Aperuit Dominus librum, qui aperuit Scripturam; reddit ministro, apostolis. Stetit, quando incarnatus est, sed quando in cœlum ascendit plicatum reddidit, quia non omnibus omnia sunt dicenda. Ideo impleta, quia sicut prædixerat ipsa et magna faciebat, et majora evangelizabat. Testimonium illi dabant eum esse, de quo prophetæ prædixerant.

Fabri. *Sic.* Quia pater Christi ligae operatur et spiritu. Seipsum curat. Hoc est virtutes in sua patria iubet facere. Noluit Dominus alia morte mori, nisi in cruce. In potestate sit sermo doctoris, cum ea quae docat operatur. *Sic.* Quiesce a me torquento. Non voluntatis est ista confessio, quae premium non sequitur, quoniam diabolus primus peccavit; ideo primo lingua ejus obelata est. Et nihil ei nocuit. Non debilitavit in membris. Homines expellunt demones Dei verbo; Christus propria potestate. Vir liberatus, animus hominis intelligitur, semina caro intelligitur a concupiscentia refrenata. Non putavit se diabolus morte Domini esse damnandum. Maria Galilaea et Tiberiadis et Genesar, unum est; et rotula, quasi retinencia dicuntur; non mersa, sed periclitante sunt. Nondum ceperat sacrificium sui corporis, quia non oportebat auferri vetos, donec veniret novum. In monte orat; in civitate praedicat: et satis contemplativa et active vita exempla donat. Capharnaum etiam dicta est civitas Christi, quam illustrando virtutibus fecerat suam. Quatuor virtutes, sobrietas, sapientia, justitia, et virtus. Paralyticus homo peccator: turba, consuetudo peccandi; domus, Scriptura sacra est, sub regulis, quia sub conceptibili velamine. Cum lecto: hoc est cum carne debet Christum cognoscere; et lectum tollere, ipsam carnem refrenare per continentiam. Ad domum et ad paradisum ire: vel interna custodia. Sanos, qui suam justitiam nolentes constituere. Quicunque jejunant, nisi in membris Christi incorporentur, frustra faciunt. Joannes jejunarit et meritum augeret Christus absque peccato, peccata donavit. Nemo bibens vetus. Judaeos dicit. In secundo sabbato primo. Hoc est secundo sabbato, prima incarnatione: videlicet secundum, quia per legem praeceptum primum, quia ante legem a justis observatus est. Panes ante sabbatum coquebantur, et in sabbato penebantur in duabus cum thure patenis aureis, usque ad illud sabbatum. *P* Hebrei non sonant. Alpheus Cleopas dictus est, et Alpheus doctus dicitur. Judas Taddeo Scarioth, memoria mortis. Maritima a mari, in qua Tyrus erat. Raro infirmum in monte invenies curatum. Et si generaliter Christus loquitur, specialius tamen in discipulos oculos levat. Mattheus propter resurrectionem, quinque ponit beatitudines. Lucas virtutes amplectit: in paupertate temperantiam, in esuri justitiam, in luctu prudentiam, noscentes pro quibus debeant flere; in perfectione fortitudinem, ut valeant tolerare. Omnia ista Dominus habuit. Prophetas, pseudoprophetas, dicit. Peccatum usque ad mortem. Impugnatio charitatis, fraternitatis, pro quo Paulus non orat pro Alexandro. *Omni* petenti. Id est honeste et juste. Fructus malus, operatione carnis, fornicatio, etc. Fructus spiritus, bonitas, charitas. Spinas, saeculi curas; fundamentum singulariter, Christus; fundamenta pluraliter, doctores. Fossio, intentio quae de cordibus fidelium omnia terrena eruit. Moraliter. Fundamenta, uniuscujusque cogitationes vel intentiones bonae. Fluminis inundatio,

*A*lio, portae inferi, vel temperantia carnis. Diversus diaboli mundus. Sine fundamento, quia omne peccatum non habet substantiam vel discrimen extremi judicii. *Erat* moriturus. Quare dicitur moriturus, cum non fuerit? Quia revera erat morituras, si Dominus precibus non vixisset. Centurio fide accessit ad Deum. Dominus et humilitatem ostendit in eundo, et potentiam absens sanando. Ad regum filium ire soluit, ne divitias honorare putaretur, hic, ne conditionem sprevisse videretur. Iste gentium populum figurat. Seniores quos misit, Ecclesia sunt boni viri centum viris stipati. Quod significat perfectionem virtutum: Centum annis testificatur aera. Abraham centannis aliudcepit. Isaac centuplum inventit; de leva centum transit in dexteram, centesimus psalmus misericordiam canit. Misiit Joannes discipulos ad Dominum, ut credant in eum; et ideo Dominus fecit virtutes, et dixit: *Beatus* est, qui non fuerit scandalizatus in me. Qui minor est in regno Dei, vel Dominus, vel angelus. Justificatur Deus per baptismum, dum se omnes peccata propria confitendo justificant. Spreverunt in semetipsis, contra semetipos. Hoc aliqui ex persona Domini, aliqui ex persona evangelistæ dictum putant, et per haec exponens de Pharisæo. Generatio Iudeorum de ipsis cantavimus vobis propheta. Qui autem dixerant ad eos: *Salatio religiosa, agilis membrorum, cantus exultatio lamentum, convertimini ad me in sejunctio. Discipuli, filii sapientie.*

Maria primo in Galilaea, secundo in Bethania in gauento Dominum unxit; Ecclesia vel anima in praesenti earnis ejus mysteria celebrando, in futuro gloriam aeternitatis, quod sibi turpiter exhibuit, hoc iustum in Domino replicavit. Pharisæi Judaicum populum significant. Domus Pharisæi custodia legis est, discubuit, in carne apparuit.

Duo debitores duo populi, vel Pharisæus et mulier. Fenerator, creator. Chorozain, ministerium meum. Joanna, Domini gratia, vel Dominus misericors. Susanna, filium. Maria hic, amaram mare; magdalin, turris. In petra non fuit perseverans amor, nec in lampadibus denarius perfectionis. Activa et contemplativa in decalogo. In activa, dilectio proximi; in contemplativa dilectio Dei. Lucerna, verbum Dei; vas electum carne, vel vas avaritie, terrenas voluptates, quae sunt lectum, candelabrum corporis. Qui enim habet idem antorem verbi, dabitur sensus intelligendi. Navicula hic crucem significat, gerasa columnam ejiciens, vel advena ejiciens, gentilitatem significat. Urbs insignis trans Jordani juncta Galaad. Per virgam que secundum Marcum portanda, protestas accipiens in subjectis designatur. Et ne induerentur duabus tunicis, praecipit non dupliciter, sed simpliciter incedere. Diversi convivantium discubitus diversas Ecclesias per orbem. Quinquaginta, quia quinquagesimus psalmus penitentiae. Dies assumptionis, tempus passionis dicit. Videbam Satanan. Non modo, sed prius videbam quando corruit. Scripta sunt nomine vestre,

quasi litteris adnotata apud Dei memoriam fixa externaliter. *Revelasti parvulis.* Adventus sui sacramenta apostolis aperuit. Timore, damnat acumen. *Omnia mihi tradita sunt.* Id est omnia electa, ut ad me veniant. *Nemo scit qui sit Filius nisi Pater,* et cui voluerit filius revelare. Quia ad utrumque respicit, et ad Filium et ad Patrem. *Quis vestrum.* Amicus Dominus intelligitur. In media nocte, in tribulatione. In pane sibi, intelligentia Trinitatis. Amicus qui venit de via, noster est animus qui de terrenis ad Deum revertitur. Ostium intelligentia divini sermonis. Pueri patrisfamilias, prædicatores veritatis in requie. Et fide intelligentia datur, est homo. Panis charitas; lapis, duritia; piscis, fides propter baptismum. Serpens, infidelitas; in ovo spes. Scorpio, desperatio. Malos dilectores seculi, terrena bona quæ nobis bona videntur data a Deo. Confessio hæc ad laudem, quia Martha et Maria, et discipuli studiosi fuerunt ad audienda Domini secreta.

Lucetna humanitas; testa, lumen; divinitas, candelabrum; Ecclesia, lucerna; sub modio, sub mensura legis, vel intra terminos Judææ gentis. Corporis nostri lucerna intentiori, corpus opera nostra: *Mortificate membra vestra quæ sunt super terram.*

Qui decimatis has novi eleemosynas vestras, nec de his admoneo. Uno digito, hoc est nec in minimis perficitis. Non monumenta prophetarum ædificare, sed interfectorum amare, peccatum est. Consentiris operibus eorum, Dominum qui eis de prophetis prouniciatus est injuriis agendo. Sapientia Dei, ipse vitificet. Per Abel et Zachariam, utriusque gradus martyres et laici, scilicet altaris officio mancipati. Clavis scientie, humilitatis Christi est. Intrare, est non esse contentum superficie litteræ, sed usque ad intelligentiae secretioris arcana penetrare. Doctor, qui exemplo docuit. *Nec intrat nec permittit intrare.* Fermentum Phariseorum, hypocrisis. Attendite ne æmulemini simulatores, quia veniet tempus in quo eorum hypocrisis revelabitur. In templum Domini ædificatum tabulatum quinque cubitis super laquearia. Assis, si declinatur, masculini generis. Dipondius genus est ponderis levissimi, ex duabus assibus compositis. Quod de vobis non est cura Deo, cum de passeribus, subauditur dicit? Sed aliud scientia, aliud cura. *Nonne vos pluris estis?* Hoc est majoris pretii. Est legendum quod ad comparationem numeri pertinet. Sed pluris estis, hoc est majoris apud Deum meriti et dignitatis, et estimationis, quam innumera passerum vel corpora vel genera computamini. Non remittetur qui manifeste intelligens opera Dei, eadem stimulationis invidia. Columniatur et Christum, et opera sancti Spiritus dicit Beelzebub, istis non dimittetur. *Anima plus est quam corpus.* Anima hic pro ista vita posita est, ut est illud. Qui amat animam suam. *Pluris estis illis.* Id est charius valetis. *Quo minimum.* Id est adjicere ad staturam suam. *Transiens.* Transit de judicio, ad regnum reddit. Quis pro difficultate non pro impos-

A sibilitate posuit, id est rarum. Alto pro impossibili ponitur, ut *Quis similis tibi,* id est nullus. Supradicta omnia celestis regni gaudia. Non ut soli docti Dominum teneant, sed ut abundantius ceteris sanctis æternæ possessione fruahantur. Qui docti fuerint fulgebunt, et qui ad justitiam erudiant multos. In uno malo servo cunctus populus malorum designatur. Aliud est nescire, aliud sciœ noluisse. Ignifer servorum, *Spiritus sancti gratia designatur.* Sanguis, inquit, pro instinctione ponitur; et prius ab eo perfundit, et sic corda inflammare. Et quod ardor nostri angebat et coarctabatur æternis tempore passionis, ex mora nostræ redemptiois, non ex metu mortis.

Quinque in una domo pater et mater, filius et filia nuptis vel soror. Synagoga, Christus; filia, Ecclesia. Nimbus, caro Christi resurgens, ex quo imber prædicationis, Auster, aestus tribulationis, sahambudit procedit. *Quid autem et a vobisipsis non iudicatis quod justum est.* Hoc est quod homo est, nec mala quæ caveat, nec bona potest ignorare quæ appetit. Minutum sive quadrans, quarta pars unice videtur, et quinta pars in atrio templi. Sacrificia deferebantur a laicis in interiora ad Pilatum. Os malefactoris, diabolus, miscuit bona opera cum vitiis; et perdidit multos sicut et illi decetti et octo, supra quos cecidit turris in Siloam, id est primum Cain. Significant eos qui nomen Domini iniqua specie itinrantur, quia lisdem litteris nomen Domini scribitur. Turris Siloa quod interprætator missus, et significat Dominum. Sopet quem ceciderit, conteret etum. Vel nos ædificare debemus turrim virtutum. Vineæ, domus Israel. Ficulnea, Synagoga. Cultor vineæ, ordo doctorum. Succide eam per ramos. Prædicatio apostolorum. Fodiam. Prædicem stercora malorum. Quæ fecit; commorem. Si fecerit, non subjunxit, qui procliviorem videbat ad malum. *Mullier inclinata.* Pars Synagogæ quia credidit. Per quatuordecim id est sex per ætales et sex tempora Domini visitationis in terrenis intenta. Videlicet predestinando, vocavit, per doctrinam, imposuit manus, spiritualia dona. Homo, Christus, ortus, Ecclesia, granum sinapis, verbum Evangelii, accepit a divinitate homo Christus. Rami, dogmatum diversitates, vel ipse Christus quem Joseph sepelivit in horto. Feruentum, dilectio Dei et proximi, donec perficiamus omnia mandata. Quærunt intrare salutis amore, et non poterunt itineris asperitate. Claudet ostium, locum penitentiae auferret. Manducavimus in obscurioribus locis Scripturarum, bibimus apertiora. Fletus de arbore, stridor dentium de frigore, duplex gehenna ostenditur.

Ejicio dæmonia et sanitates perficio, hodie et cras, tertia consumor. Referatur ad corpus ejus quod est Ecclesia. Expelluntur dæmonia, cum relictis paternis superstitionibus credunt in eum omnes gentes, et perficiuntur sanitates, cum secundum ejus præcepta vivitur. Posteaquam fuerit diabolo et

Hic sacerdotio reunitum, usque in finem resurrectionis, quia tanquam tertia consummabitur, hoc est ad plenitudinem Evangelicam. Per corporis etiam immortalitatem perficietur Ecclesia, vel hodie et cras praesens, et in futurum, quo ipse prædicavit tertia die eum resurrexit, omnia scripta de se consummavit. Non prohibuit fratres vel cæteros imitare, sed discrevit illam imitationem ab elemosyna. Ideo non erat, ne fiat tibi peccatum, sed retributio. Sunt autem quædam convivia, quæ comedantur vocantur. Comediantur luxuria, convivia. Si quis simpliciter exemplo facit filiorum Job, sicut cætera fraterna officia, Deus remunerator erit. Panem in regno Dei manducat, si quis Christum in incarnationis sacramento frui meruerit, sed multius ore non corde. Ideo narrat parabolam de illis: cum duplo exercitu contra simulum venit, qui nos vix in solo opere præparatos, simul de corpore et cogitatione discutiunt. Stola prima vestis innocentiae, servi, prædicatores, annulum, fidei signaculum in manibus, ut per opera fides clarescat; calceamenta in pedes, officium evangelizandi. Vitulus Christus. Hædos apud ipsos Christus. Unus de servis, propheta aliquis de Spiritu sancto. *Omnia quæ habet Pater mea sunt.* De his dixit quæ ad Patris pertinent divinitatem. Ista parabola et ad duos, pœnitentem et justum, potest referri. *Deridebant eum.* Quia lex et prophetæ non præcipiebant, ita omnibus bonis imo abundaturos, si legem observarent. *Væ homini per quem scandalum venit.* Id est Pharisei irridebant doctrinam Domini, et avertabant alios ne in eum crederent. Utilius est innoxium pena atrocissima vitam finire corpoream, quam fratri nocenti mortem animæ mereri perpetuam, id est pusillus est qui scandalizatur contra justitiam: non est curandum de scandalo fratris. Septuagies septies quadringentis nonaginta vicibus. *Auge nobis fidem.* Quia Dominus dixerat supra. Si in alieno fideles non fuistis; idcirco hæc docuit. Granum sinapis gargarizatum purgat caput; per pistillum, persecutio, per morum arborem omnes arbores, vel verbum Evangelii in gentibus missum designatur. Servus arans aut pascens quilibet doctor intelligitur. Regreditur de agro, cum intermisso opere prædicationis ad conscientiam revertitur. Cui non dixit statim transi de hac vita in æternam, sed stude virtutibus; cui præcincti, est mentem ab omnibus malis cogitationibus constringere. Si homo ab homine multa servitia querit, quanto magis creator noster. *Inutiles servi.* Quia Dominus vester bono vestro non indiget. *Qui fuerit in tecto.* In celsitudine virtutum. *Vasa ejus.* Concupiscentiae carnales. *In agro.* In Ecclesia. Uxor: illos qui in tribulatione retro aspiciunt absque spe divinitatis. *In illa nocte.* In illa tribulatione. *In lecto.* In quieto, id est in otio. Neque negotiis secularibus, neque ecclesiasticis curis occupati. *Unus assumetur.* Et qui propter Deum faciunt. Qui aliter relinquetur. *Duae molentes.* Qui in plebis constituti reguntur a doctoribus seminarum,

An nomine quia peritorum regi eis expedit. Et molentes, propter temporalium negotiorum orbem atque circuitum designantur. *Una assumetur.* Ea pars quæ connubia propter amorem tantum generis exercuerit, terrenamque substantiam propter Deum dispensaverunt. *Dua in agro.* In Ecclesia prædicatores. *Unus assumetur.* Qui verbum Dei propter Dominum annuntiat. Tres ordines prædicatorum, continentes atque conjugati. *Ubi fuerit corpus, congregabuntur et aquila.* Ubi Dominus et electi cum illo, qui ejus passione tanquam carne satiantur. Aquila altius volat, per lapidem a serpentibus se defendit, baptizatur in Jordane. Semper orare, ea agere semper quæ justa sunt. *Judex quidam erat in civitate.* Parabolæ aut ex similitudine aut dissimilitudine ponuntur. *Hic judex nouus ex similitudine, sed dissimilitudine adhibetur, scilicet ostendens quantum Deus curæ de deprecantibus et se.* *Putas inveniet.* Charitatem bonorum ostendit Dominus futuram in die judicii. Non autem dubitat, sed arguit, sicut Paulus. *Puto, et ego spiritum Dei habeo.* Pro duobus modis justi dicuntur vindictam precari de malis. Quatuor sunt species, quibus homo superbus cum bonum se habere putat, sibi datum pro suis meritis putat; aut jactat se habere quod habet. Nolite effici sensibus, sed malitia; vel sicut pueri in discendo, non contradicendo. Neque rationes opponit, sed fideliter suscipit, sicut et oves. Verbum audierat iste princeps de introitu regni cœlorum de pueris, propterea interrogat quibus operum meritis intrare possit. Non se magistrum bonum non esse, sed magistrum absque Deo nullum bonum esse testatur. Foramen acus, angustias passionum. Quæ scissa natura nostra resarcire dignatus est. *Possibile est apud Deum, videlicet ut dives efficiatur pauper Christi, et sit humilis et reliqua.* *In hoc tempore.* Hoc est societate omnium Christianorum. Zacheus justificatus dicitur: significat gentilem populum. Sycomorus crucem significat, quia a multis irridetur. Ascendere, in crucifixum credere; descendere, quia si noveramus Christum secundum carnem jam novimus. *Homo nobilis Christus.* *Regio longinqua Ecclesia est:* vel quia a finibus terræ ad eum clamat Ecclesia, vel quia longe est a peccatoribus salus.

Decem mñas. Denarius numerus ad legem pertinet. Elegit discipulos per legem imbutos, dedit decem mñas. Quia legis dicta spiritualiter intelligere fecit. Mina, quam Græci mna dicunt, a drachmis appenditur. Cives, Judæi; rediet, ad judicium; sciret, scire faceret. Primus servus, ordo doctorum, qui in circumcisione mnam unam, hoc est unam Deum, unam fidem prædicare jussus est. Decem mñas acquisivit populum Judæorum. In modo in verbo divino. Decem civitates, animæ per legis verbum ad gratiam Evangelii venientes. Alius servus, cæcus qui prædicavit præputio, quinque mñas, gentilitas quinque sensibus dedita. *Esto super quinque civitates.* Hoc est super eos quos imbuisti es

magnus et sublimis. Pecunia verbum Evangelii. A Bethphage, domus buccæ, viculus sacerdotum. Be- thania ibi juxta; civitas, Ecclesia super monumen- tum Lazari, quia multos ante passionem suam do- cendo donis pie confessionis et obedientie spiri- talis implevit. *In monte.* Hoc est in ipso Domino qui unctiones spiritualium charismatum luce refovet. Duo mittuntur, vel propter geminam charitatem, vel propter locutionem et operationem, qui contradice- bant, magistri errorum. Dimidius annus erat quo Do- minus non fuit reversus in Galilæam quando venit ad passionem. Si isti tacuerunt quando ipse tacuerit, petræ scissione clamaverint. Monumenta aperta sunt: spiritualiter gentiles qui lapides dicti sunt. Ci- vitas vel iste mundus, vel mens uniuscujusque ho- minis. Quando a Judæis susceptus est, decimus dies mensis fuit: Deo agnus jussus est accipi. Ob duas causas veritas celanda est, eamque indignus qui querit, et qui inique querit, a qua non est capax. Primus servus ad vineam, Moyses quem exacerba- verit. Alter David de quo dixerit: qui nobis pars David; tertius, prophetarum chorus: ambigendo di- citur: forsitan ut libera voluntas homini relinqua- tur. Lapidem: hoc est fidem Christi subtrahere. Qui peccator est, et credit in Deum, conquassatur quando peccat. Super quos veniet illis desuper in judicio cum poena perditionis. Moraliter unusquisque vinea Domini per baptismum efficitur. Servi, lex, psalmi prophetæ vel alia scriptura Domini, occidit; a se Spiritum sanctum effugat. Gazophylacium erat arca foramen habens desuper posita, juxta altare ad dexteram. Ingredientibus domum Domini duo erant. Spiritualiter dicitur dilectio Dei et proximi. Vi- dua, Ecclesia; divites Judæi de justitia præsumen- tes. Terror, quæ de cœlo. Stella gladio similis per annum totum supra Jerusalem pependit. *Signa magna.* Currus et equites armati per aerem discurrere visi sunt. Vitula ad sacrificium educta, enixa est agnam. *Tunc qui in Juda sunt fugiant in montes.* Ecclesiastica historia narrat quia fugerunt omnes Christiani trans Jordanem in civitatem nomine Pel- lam, donec desolatio completeretur. *Donec impleantur tempora nationum.* Hoc est donec credit multitudine eorum. *Sonitus maris et fluctuum:* quia delendum mare motus sui premit indicia. Et Matthæus ipsan judicii præsentiam narrat. Lucas præcedentia. Arescent qui in hoc mundo florere videantur; ge- nerationem autem, hominum genus, aut specialiter Judæorum. Coelum quod transibit non æthereum aut sidereum, sed aerium in quo aves coeli volant, ipsa quæ in aquis perierunt. Pascha primus dies quando agnus occidebatur. Azyma, in crastinum, quando egressi sunt de Ægypto, per septem dies, qui

A significant totum vite nostræ tempus, in quibus fu- gere debénius de Ægypto. Cœperunt autem accusare Petrus cucurrit: quod Joannes se narrat fecisse; Petrus autem fecerat: et quia Lucas dixit, Joannes tacuit. Stadium, octava pars milliarii: id est sexau- ginta stadia octo passuum. vi significant: id est octo et semiis. Quod congruit his, qui de morte ac sepultura certi, de resurrectione autem erant dubii. Resurrectio post septimam sabbati facta est. Octavus numerus resurrectioni congruit. Discipuli iti inco- debant, dolentes illum esse mortuum. Sextum sabbati compleverunt et septimum, quia hunc in sepul- cro quievisse non dubitabant. De octava dimidiis tantum egerunt, quia resurrectionem non perfectam crediderunt. Qui falsum testimoniū dicit contra B Deum, pecuniam vendit, et qui fraternalm concor- diam dissipat. Non bibam de genimine vitiis. Vel sim- pliciter vel mystice, potest intelligi. In pane aqua, in vino aqua designatur, ut ostendit per aquam po- pulum super mensam. Mensa hæc celestis gloria. Ecce Satanæ expetivit vos, ut cribraret. Expetere Satanæ, est ad afflictionem electorum anhelare. Quando misi vos sine sacculo, etc. Sunt virtutes quæ semper tenendas sunt; sunt aliæ quæ non sunt, ut famæ, sitis, vigiliæ, nuditas, lectio. Similiter de isto in persecutionem precipit habere pecuniam, victimi necessaria, etiam et gladium. Gladii vero duo, suffi- ciunt ad testimonium sponte passi Salvatoris. Unus ad audaciam apostolorum, alias non exemptus pa- tientiam ejus. Quantum jactus est lapidis. Ut in eum dirigerent lapidem, id est intentionem legis quæ in lapide scripta est. Agonia, alacritas vel confidentia. Sicut guttæ sanguinis recurrentis. Significat terram irrigatam sanguine et per preces ejus obtenturas, ut fidem discipulorum per sanguinem suum purgaret, et orbem terræ sua morte resuscitaret ad vitam. Si- nite usque huc. Id est non vos moveat quod futurum est: permittite ut me comprehendant. Dum interro- gaverit, Petrus percussit. Servus, populum Judæo- rum significat: sacerdotum, ex quo eoram suggestu Barrabam elegerunt. Petrus ostendit divino iudicio auditum legis ab eis ablatum esse. In eo quod sanata auris est, eos designat qui crediderunt de Judæis. Non per principes et sacerdotes venerunt corpore, sed mente, quia Herodes natura et religione Judæus erat, ideo mittit Pilatus ad eum Jesum. Alba vestis, quod Ecclesia dicit in Cantico cantorum: *Dilectus meus candidus et rubicundus.* Columna in Ecclesia montis Sion posita, Domini crux vestigia demon- strat. Barrabas Antichristum significat. Cyrene Ly- biæ civitas est, et interpretatur hæres. Maria Magda- lena soror Lazari. Joanna uxor Chuzi procuratoris Herodis: Maria Jacobi, soror sanctæ Mariæ.